

ikkeboglege unge, og det skal være lettere og mere overskueligt at starte på uddannelserne.

Folkeskolens 10. klasse skal ikke afskaffes, for nogle har brug for et ekstra år til at pudse kundskaberne af, men 10. klasse skal målrettes mod at gøre de unge klar til en ungdomsuddannelse.

Voksen- og efteruddannelsen skal forbedres. Alle voksne skal fra tid til anden på skolebænken for at lære nyt. Det kræver, at alle uddannelsesinstitutioner tilbyder relevant efteruddannelse til færdiguddannede.

Vi skal også sikre, at alle kommer med, også de svage og marginaliserede grupper. Derfor spiller også daghøjskolerne en vigtig rolle i den samlede indsats inden for de rammer, der er fastlagt for deres virksomhed.

Endelig har vi nu muligheden for at skabe et mere rummeligt og blødere arbejdsmarked. Der er brug for alle, ligesom der også skal være plads til dem, der har eller har fået skavanker, ofte i deres arbejde. Selv med en aktiv arbejdsmiljøindsats gennem en årrække vil der stadig være mennesker, der bliver syge af deres arbejde; det være sig på krop eller sjæl. Det bedste ville være, at den arbejdsplads, hvor skaden er sket, tager hånd om det menneske, der er kommet til skade, gerne med bistand fra det offentlige.

Derfor er det da også glædeligt at se, at så mange virksomheder er engageret i arbejdspladsfastholdelse. Her trækkes der på den nære solidaritet på den enkelte arbejdsplads. Men denne indsats er ikke tilstrækkelig. Vi skal have en hurtig og effektiv indsats for alle, en tidlig indsats, således at permanent førtidspension ikke bliver situationen for alle med nedsat erhvervsevne.

Men velfærd handler om vore livsvilkår i bred forstand og ikke kun om kroner og øre. Det handler derfor også om et ordentligt miljø.

På miljøområdet er Danmark allerede et foregangsland; det gælder både indsatsen her i landet og i international sammenhæng, f.eks. den danske indsats på miljøområdet i den tredje verden.

Vi står fast ved målsætningen om, at CO₂-udledningen skal reduceres med 20 pct. frem til år 2005. Det kræver en indsats, hvor hele det danske samfund må være med i nedbringelsen af CO₂-udledningen. Det er positivt at kunne konstatere, at CO₂-udledningen er faldet i 1997 og forventes at falde i 1998, samtidig med at vi har oplevet et opsving. Det viser jo, at vores po-

litik har virket, for energiforbruget er jo tæt knyttet til den økonomiske aktivitet.

I Socialdemokratiet ser vi utålmodigt frem til, at Amsterdamtraktaten træder i kraft. Den giver os langt bedre mulighed for at gennemføre forbedringer for beskæftigelsen, miljøet, forbrugerbeskyttelsen og arbejdsmiljøet end nogen sinde før. Og jeg kan love, at Danmark og Socialdemokratiet vil være aktiv på den europæiske scene også i de kommende år.

En af de helt store udfordringer for EU de næste par år bliver udvidelsen. Den blev formelt sat på skinner i dette forår, og vi er nu forbi skåltalernes dage og skal i gang med at virkeliggøre det store projekt, som udvidelsen også er.

Befolkningerne i ansøgerlandene er utålmodige. De ønsker at være en del af det europæiske samarbejde, og de arbejder hårdt for at opfylde kravene. Vi skylder dem at arbejde lige så hårdt for at kunne holde tidsplanen. Det betyder, at der skal ske forandringer i landbruget og i strukturpolitikken; ændringer, der godt kan medføre færre overførsler til Danmark, men det er vi klar til.

Regeringskonferencen fik heller ikke forhandlet de institutionelle spørgsmål helt færdig, men vi er også klar til at få de spørgsmål løst hurtigt, så de ikke kommer til at forsinke udvidelsen.

Også nu er der behov for et stærkt dansk bidrag til det internationale samfunds opretholdelse af fred og sikkerhed. Som vi netop har været inde på under det tidligere punkt på dagsordenen her i dag, viser den seneste udvikling i Kosovo endnu en gang, at vi heller ikke i Europa kan tage disse ting for givet. Vi må drage flere konsekvenser af den alvorlige situation.

For det første giver udviklingen grund til at fokusere endnu stærkere på EU's udvidelse. Det bedste middel til at forebygge lignende kriser i andre dele af den tidligere Østblok er at knytte landene tæt i et forpligtende samarbejde, der stiller krav til beskyttelsen af demokrati, mindretal og menneskerettigheder, samtidig med at landene støttes i omstillingen af deres samfund. Amsterdamtraktaten giver ideelle forudsætninger for en sådan udvikling, og det er nu op til medlemslandene at fylde rammerne ud.

For det andet bliver vi nødt til at finde et nyt balancepunkt mellem hensynet til den nationale suverænitet og grundlæggende humanitære hensyn til civilbefolkningen i kriseramte områder. Socialdemokratiet er sig sit internationale